
JUGOSZLÁV SZÖVETSÉGI KÖZTÁRSASÁG
A Nemzeti és Etnikai Közösségek Szövetségi Minisztériuma
BELGRÁD
(2001. június 29.)

ELŐZETES TERVEZET

(Munkacsoport dolgozta ki, hogy a szakértői csoportok és az érdekeltek megvitathassák. A munka még folyik, ezt a változatot tehát nem kell végleges javaslatnak tekinteni. Az észrevételeket, ötleteket, javaslatokat szívesen fogadjuk.)

A Jugoszláv Szövetségi Köztársaság Képviselőháza a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság Alkotmányának 10. és 11. szakasza, 15. szakaszának 2. bekezdése, 16. és 45–50. szakaszainak, 77. szakaszának 1. pontja, továbbá 124. szakaszának 2. és 6. pontja alapján meghozza:

TÖRVÉNY A NEMZETI KISEBBSÉGEK VÉDELMEÉRŐL

PREAMBULUM

Abban a meggyőződésben, hogy az állampolgárok nyelvének, anyagi és szellemi kultúrájának, származásának, szokásainak, vallásának, történelmének és hagyományainak a különbözőségéből eredő multikulturális lét és hagyományos sokszínűség, valamint a nemzeti kisebbségek megléte olyan társadalmi érték, amelyet meg kell őrizni és fejleszteni kell;

annak tudatában, hogy a nemzeti kisebbségek és a többségi nemzetek harmonikus együttélése és együttműködése a demokrácia, az előrehaladás, a hazai és a nemzetközi biztonság és stabilitás tényezője;

attól a szándéktól vezéreltetve, hogy a jog uralmának keretében, az állam területi egységének és függetlenségének tiszteletben tartásával és megőrzésével, biztosítsa a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek jogainak és szabadságjogainak a védelmét;

a lakosság különböző nemzetiségi csoportjai közötti kölcsönös megbecsülés és megértés, türelmesség, párbeszéd, együttműködés és szolidaritás fejlesztése végett;

attól a szándéktól vezéreltetve, hogy ösztönözze a népek és államok közötti kölcsönös megértést és baráti együttműködést;

a nemzeti kisebbségek nemzeti sajátosságainak kinyilvánítása, megőrzése, fejlesztése és védelme érdekében;

a JSZK azon kötelezettségéből kiindulva, hogy szavatolja a nemzeti kisebbségek jogait és biztosítsa e jogok védelmét,

kinyilvánítja,

hogy a kisebbségeknek a nemzeti identitásra és a hatalomban, valamint a közügyek irányításában való részvételre vonatkozó joga, az alkotmánnyal és a törvénnyel összhangban, része azoknak az általános emberi jogoknak és szabadságjogoknak, amelyeket a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság Alkotmányának 19–69. szakasza meghatároz és szavatol, vagy amelyek a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság által szerződő félként aláírt nemzetközi szerződésekből, vagy a nemzetközi jog általánosan elfogadott szabályaiból erednek.

Ezért

– a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság alkotmányából, az összes állampolgár jogait és kötelezettségeit megalapozó jogszabályból, különösen a 16. szakasz rendelkezéseiből kiindulva, a nemzeti kisebbségek jogai a következő nemzetközi aktusokra is alapozódnak:

- az Egyesült Nemzetek Alapokmányára,
- az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára,
- a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára,
- a Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára,
- a faji megkülönböztetés minden formájának a kiküszöböléséről szóló nemzetközi egyezményre,
- az UNESCO-nak az oktatásban alkalmazott megkülönböztetés elleni küzdelemlről szóló egyezményére,
- a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet foglalkoztatáspolitikai egyezményére,
- az Európa Tanácsnak a Nemzeti Kisebbségek Védelméről szóló Keret-egyezményére (1994).

Az összes állampolgár jogainak és szabadságjogainak, továbbá a nemzeti közösségek másságra való jogának az érvényesítése, előmozdítása és védelme érdekében az alábbi dokumentumok elvei és alkalmazható rendelkezései is vezérelnek bennünket:

- az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelméről szóló (európai) egyezmény (1950),
- az EBEÉ Helsinkii Záróokmánya (1975),
- az EBEÉ Madridi Záróokmányának (1983) 11. pontja,
- az EBEÉ bécsi találkozója Záródokumentumának (1989) 18–19., 31., 59. és 68. pontja,

- az EBEÉ II. emberi jogi konferenciája Koppenhágai Okmányának (1990) 30–45. pontja,
- az EBEÉ Párizsi Chartája az új Európáért (1990),
- az EBEÉ genfi szakértői értekezletének jelentése a nemzeti kisebbségekről (1991),
- az ENSZ Nyilatkozata a nemzeti vagy etnikai, vallási és nyelvi kisebbségekhez tartozó személyek jogairól (1992),
- az EBEÉ Helsinki – II. Záródokumentumából (1992) eredő, különösen pedig a 23–34. pontokban lefektetett elvek és rendelkezések szerinti kötelezettségek,
- a Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Chartája (1992),
- a Helyi Önkormányzatok Európai Chartája,
- az EBEÉ budapesti csúcsertekezletének a határozatai (1994), különösen a 21–24. pontok és a romákra vonatkozó részek,
- az EBESZ Isztambuli Záródokumentuma (2000).

ELSŐ RÉSZ

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. tézis A TÖRVÉNY TÁRGYA

A nemzeti kisebbségek jogairól szóló törvény a Jugoszláv Szövetségi Köztársaságban élő nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek külön jogait és szabadságjogait, az ilyen kisebbségek önazonosságát jelentő kulturális, nyelvi és egyéb sajátosságok létezésére, megőrzésére és fejlesztésére vonatkozó jogoknak a védelmét szabályozza.

Ez a törvény szabályozza a nemzeti kisebbségeknek a polgári jogaik és szabadságjogaik érvényesítése során való bármilyen megkülönböztetés elleni védelmét is, felállítja a nemzeti kisebbségeknek az önkormányzatra való külön jogát biztosító és védő, illetve a kisebbségeknek a hatalomgyakorlásban és a közügyek irányításában való részvételét megkönnyítő intézményeket szavatoló jogi eszközöket.

A nemzeti kisebbségekhez tartozó állampolgárok, az összes polgárt megillető jogokon kívül a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság alkotmányában és az ebben a törvényben előírányzott külön jogokat, szabadságjogokat és védelmet is élveznek egyenjogúságuk kiteljesítése, a nyelvük, kultúrájuk, hagyományaik és vallásuk sajátosságainak megőrzése, fejlesztése és védelme, továbbá gazdasági és kulturális jogaik védelme érdekében.

2. tézis A NEMZETI KISEBBSÉG ÉS A KISEBBSÉGHEZ TARTOZÓ SZEMÉLY

E törvény értelmében nemzeti kisebbségnek a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság állampolgárainak minden olyan csoportja tekintendő, amely lélekszáma alapján kisebbséget képez a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság, vagy a tagköztársaság területén, amely a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság, vagy a tagköztársaság területét benépesítő lakosság autochton csoportjához tartozik, amely egy vagy több jellegével, pl. nyelvével, nemzeti vagy etnikai hovatartozással

zásával vagy származásával, vallásával és hasonlóval különbözik a lakosság többségétől, és amelynek a tagjai tudatosan ápolják és kinyilvánítják e sajátosságukat, kifejezve készségüket, hogy azt megőrizték.

E törvény értelmében, a jogok, szabadságjogok és kötelezettségek tekintetében nemzeti kisebbségnek tekintendő az állampolgárok minden olyan csoportja, amelyet népnek, nemzeti és etnikai közösségnek, nemzeti és etnikai csoportnak, nemzetiségnek neveznek, vagy így határozza meg önmagát, és eleget tesz az ennek a tézisnek az 1. bekezdésében levő feltételeknek.

Az összes nemzeti kisebbségnek egyenlő a helyzete, és élvezi mindazokat a jogokat, szabadságjogokat és védelmet, amelyek a JSZK alkotmánya, a nemzetközi jog és a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság által aláírt nemzetközi szerződések szerint a nemzeti kisebbségeket megilletik.

A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek bizonyos jogainak az érvényesítése, illetve e jogoknak a másokkal alkotott közösségekben való alkalmazása függővé tehető a csoport számbeli nagyságrendjétől és a csoport tagjainak területi koncentráltságától.

2. a tézis

1. változat (csak azok a kisebbségek vannak felsorolva, amelyek a népszámlálás szerint elérik az 1 %-ot, vagy ennél többet)

A Jugoszláv Szövetségi Köztársaságban nemzeti kisebbségnek az albánok, bosnyákok, horvátok, magyarok, romák és minden más olyan, kisebb létszámú nemzeti kisebbség tekintendő, amely megfelel a nemzeti kisebbség e törvény általi megfogalmazásának.

2. változat (az 1. változat plusz a volt nemzetek és a hagyományosan elismert kisebbségek)

A Jugoszláv Szövetségi Köztársaságban nemzeti kisebbségnek az albánok, bolgárok, bosnyákok, horvátok, macedónok, magyarok, romák, románok, ruszinok, szlovákok, szlovénok, törökök és minden más olyan nemzeti kisebbség tekintendő, amely megfelel a nemzeti kisebbség e törvény általi megfogalmazásának.

3. változat

E törvény értelmében nemzeti kisebbségek az albánok, askálik, bolgárok, bosnyákok, bunyevácok, csehek, goránok, horvátok, macedónok, magyarok, muzulmánok, németek, oroszok, romák, románok, ruszinok, szlovákok, törökök, ukránok, vlahok, zsidók és más nemzeti kisebbségek, amelyek eleget tennének a 2. tézis 1. bekezdésében foglalt feltételeknek.

Ha az időszakos általános népszámlálási adatok alapján olyan újabb csoportok jelennek meg, amelyek eleget tesznek a 2. tézis 1. bekezdésében megfogalmazott feltételeknek, számszerűleg pedig megegyeznek a törvényben felsorolt csoportokkal, a Nemzeti és Etnikai Közösségek Szövetségi Minisztériuma javaslatot tesz, hogy e törvény módosítása terjessze ki a törvény alkalmazását ezekre a csoportokra is.

4. változat: törölve a 2. a tézis (NINCS FELSOROLÁS, CSAK ESETLEG A TÖRVÉNY MAGYARÁZATÁBAN)

MÁSODIK RÉSZ ALAPELVEK

3. tézis

EGYENLŐSÉG ÉS A MEGKÜLÖNBÖZTETÉS TILALMA

A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyeknek egyforma joguk van arra, hogy bármilyen különbség vagy megkülönböztetés nélkül élvezzék mindazokat a jogokat és szabadságjogokat, amelyek a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság állampolgárait megilletik.

A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyekkel szemben tilos és büntetendő a nemzeti, etnikai, vallási, nyelvi alapon megnyilvánuló, vagy rasszizmuson alapuló diszkrimináció minden fajtája.

A szövetségi, köztársasági autonóm tartományi, városi és községi szervek nem hozhatnak meg olyan törvényt, más normatív jogszabályt vagy határozatot, és nem foganatosíthatnak olyan intézkedést, amely ellentétes az antidiszkriminációs elvvel.

A megkülönböztetéssel sújtott, vagy egyes jogaiktól, illetve fejlődési lehetőségeiktől megfosztott nemzeti kisebbségekhez – például a roma nemzeti kisebbséghez – tartozó személyek helyzetének a javítása érdekében meghozott afirmatív (pozitív diszkriminációs) törvények, határozatok és intézkedések e törvény értelmében nem tekintendők megkülönböztetésnek.

A szövetségi kormány tárcaközi bizottságot alakít, amely a romáknak mint nemzeti kisebbségnek a helyzetét kíséri figyelemmel, és annak előmozdításán tevékenykedik.

A 4. bekezdés szerinti törvények, határozatok és intézkedések hatályon kívül kerülnek, amikor megszűnnek meghozataluk indítékai.

4. tézis

A NEMZETI HOVATARTOZÁS VÁLLALÁSÁNAK ÉS KINYILVÁNÍTÁSÁNAK A SZABADSÁGA

E törvény szavatolja a nemzeti hovatartozás vállalásának, továbbá a nemzeti hovatartozás és a nemzeti kultúra vállalásának a szabadságát.

A nemzeti kisebbséghez tartozó minden személy szabadon eldöntheti, hogy a nemzeti kisebbséghez tartozó személyként kezeljék-e.

Senki sem köteles a nemzeti hovatartozásáról nyilatkozni.

Tilos a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek bármilyen kötelező nyilatvántartásba vétele.

A nemzeti kisebbséghez tartozó személyt semmilyen kár sem érheti amiatt, ha kinyilatkoztatja, vagy nem nyilatkoztatja ki nemzeti hovatartozását.

Jogtalan és tilos minden olyan művelet és intézkedés, amely a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek erőszakos asszimilációjára irányul.

5. tézis AZ EGYESÜLÉS SZABADSÁGA

A nemzeti kisebbséghez tartozó személyeknek joguk van arra, hogy a törvénnyel összhangban politikai, oktatási, művelődési és szakmai szervezeteket, egyesületeket, vagy intézményeket alapítsanak.

Az állam segíteni fogja az ennek a tézisnek az 1. bekezdésében említett szervezetek munkáját.

6. tézis A BEL- ÉS KÜLFÖLDI NEMZETTÁRSAKKAL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS JOGA

A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyeknek joguk van arra, hogy a Jugoszláv Szövetségi Köztársaságon belül vagy határain kívül szabad és békés kapcsolatokat alakítsanak ki a más államokban törvényesen tartózkodó személyekkel, különösen azokkal, akikkel közös az etnikai, kulturális, nyelvi és vallási identitásuk, vagy akikkel közös a kulturális örökségük.

A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyeknek joguk van arra, hogy mind belföldön, mind nemzetközi téren részt vegyenek nem kormányzati szervezetek (NGO) munkájában.

Az állam könnyítéseket irányszabhat elő az 1. és 2. bekezdésben említett jogok érvényesítése érdekében.

7. tézis A NEMZETKÖZI JOG, A KÖZERKÖLCS ÉS AZ ALKOTMÁNYOS REND ELVEINEK A TISZTELETBEN TARTÁSA

Az e törvényben szavatolt jogok és szabadságjogok nem használhatók fel az Egyesült Nemzetek Szervezetének a céljaival és a nemzetközi jogi elvekkel ellentétes célokra; nem fordíthatók a közbiztonság, az erkölcs, az emberek egészsége és a közrend ellen; nem használhatók a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság alkotmányában és a nemzetközi jogban szavatolt alapvető emberi és polgári jogok és szabadságjogok megsértésére, nemzeti, etnikai, vallási vagy faji gyűlölet és türelmetlenség keltésére, sem bűncselekmények elkövetésére.

A szavatolt jogok nem használhatók fel a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság vagy a tagköztársaság alkotmányos rendjének erőszakos megdöntésére, területi épségének és szuverenitásának a megbontására.

Az e törvényben szavatolt jogok és szabadságjogok érvényesítése nem korlátozhatja az állampolgársággal összefüggő köteleességek teljesítését és felelősség vállalását.

7. a tézis

Azokon a fejletlen vidékeken, ahol nemzeti kisebbségek élnek, a gazdasági, kulturális, szociális és politikai élet előmozdítása érdekében az állam megfelelő intézkedéseket foganatosít majd, mint amilyenek: az infrastruktúra és a kommunikációs hálózat kiépítése, adókedvezmények és más kedvezmények, amelyek ösztönözhetik a gazdasági fejlődést, de különösen a külföldi tőke és az ország fejlett vidékeiről származó tőke befektetését.

7. b tézis
A SZERZETT JOGOK VÉDELME

E törvénnyel nem változnak meg és nem szűnnek meg a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek azon jogai, amelyeket az ennek a törvénynek a hatályba lépéséig alkalmazott előírásokkal szereztek, sem azok a jogok, amelyeket a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság által aláírt nemzetközi szerződések alapján szereztek.

HARMADIK RÉSZ
A NEMZETI KISEBBSÉGEKNEK A SAJÁTOS SÁGUK
MEGŐRZÉSÉVEL KAPCSOLATOS JOGAI ÉS SZABADSÁGJOGAI

8. tézis
A SZEMÉLYNÉV MEGVÁLASZTÁSA ÉS HASZNÁLATA

A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyeknek jogukban áll, hogy szabadon válasszák meg és használják személynevüket és gyermekeik nevét, továbbá hogy e személyneveket az összes közokiratban, hivatalos nyilvántartásban és személyi adatgyűjteményben saját nyelvük és helyesírásuk szerint tüntessék fel.

Az első bekezdésben említett jog nem zárja ki, hogy a személyneveket párhuzamosan a szerb nyelv és helyesírás szabályai szerint is bejegyezzék.

9. tézis
AZ ANYANYELV SZABAD HASZNÁLATA

A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek magánéletükben és nyilvánosan is szabadon használhatják saját nyelvüket és írásukat.

9. a tézis

A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyeknek joguk van arra, hogy – az általuk értett nyelven – azonnal értesüljenek letartóztatásuk okairól, valamint az ellenük emelt vád természetéről és indokairól, továbbá hogy ezen a nyelven védekezzenek, s ha szükséges, a tárgyalás előtt, a tárgyalás folyamán és a felbbrzési eljárásban ehhez ingyenes tolmácsi segítséget kapjanak.

10. tézis
A NEMZETI KISEBBSÉGEK HIVATALOS NYELVHASZNÁLATA

A helyi önkormányzati egység területén, ahol nemzeti kisebbségekhez tartozók élnek hagyományosan, az ő nyelvük és írásuk is egyenjogú hivatalos használatban lehet.

A helyi önkormányzati egység kötelezően bevezeti a nemzeti kisebbség nyelvének és írásának egyenjogú használatát, ha az ahhoz a nemzeti kisebbséghez tartozók százalékaránya a területén élő lakosság összlétszámában eléri a 20%-ot a legutóbbi népszámlálás adatai szerint.

Változat a 2. bekezdésre:

A helyi önkormányzati egység kötelezően bevezeti a nemzeti kisebbség nyelvének és írásának egyenjogú használatát, ha az illető nemzeti kisebbséghez tartozók százalékaránya a területén élő lakosság összlétszámában eléri a

20%-ot, vagy ha e nemzeti kisebbséghez tartozó személyek száma eléri az ötezeret a legutóbbi népszámlálás adatai szerint.

Abban a helyi önkormányzati egységben, ahol e törvény meghozatalának időpontjában a nemzeti kisebbség nyelve hivatalos használatban van, mindenképpen hivatalos használatban is marad, ha a nemzeti kisebbség százalékaránya a területén élő lakosság összlétszámában meghaladja az 5%-ot a legutóbbi népszámlálás adatai szerint.

A nemzeti kisebbség nyelvének a fenti tézis 1. bekezdésében említett hivatalos használatán főleg az alábbiak értendők: a nemzeti kisebbség nyelvének használata a közigazgatási és a bírósági eljárásban, valamint a közigazgatási eljárás és az első fokú bírósági eljárás lefolytatása a nemzeti kisebbség nyelvén; a nemzeti kisebbség nyelvének használata a közmegebízatusú szervek és a polgárok érintkezésében; közokiratok kiadása, hivatalos nyilvántartás és személyi adatok gyűjteményének vezetése a nemzeti kisebbségek nyelvén is, és az ilyen nyelvű okiratok teljes érvényűként való elfogadása; a kisebbségi nyelv használata a szavazólapokon és a választási anyagban; a kisebbségi nyelv használata a képviseleti testületek munkájában.

A fenti tézis 2. bekezdésében említett területeken a közmegebízatusú szervek elnevezését, a helyi önkormányzati egységek, települések, utcák és terek nevét az adott nemzeti kisebbség nyelvén is ki kell írni, annak helyesírása és hagyományai szerint.

A szövetségi törvényeket és jogszabályokat, külön előírással összhangban, a nemzeti kisebbségek nyelvén is közzé kell tenni.

Az azokhoz a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek, amelyeknek százalékaránya a JSZK összlakosságának létszámában eléri a 2%-ot, saját nyelvükön fordulhatnak a szövetségi szervekhez, s joguk van arra, hogy ezen a nyelven kapjanak választ.

A Szövetségi Képviselőházban annak a képviselőnek, aki olyan nemzeti kisebbséghez tartozik, amelynek a százalékaránya a JSZK összlakosságának létszámában eléri a 2%-ot, joga van az anyanyelvén felszólalni.

Az e tézis 1. bekezdésében említett területeken a Jugoszláv Katonáság egységeiben külön jogszabály szabályozza majd a kisebbségi nyelv használatát.

10. a tézis

A KULTÚRA ÉS HAGYOMÁNY ÁPOLÁSÁNAK JOGA

Az állampolgárok hagyományának részét képező nemzeti és etnikai, kulturális, vallási és nyelvi sajátosságoknak a kinyilvánítása, megőrzése, ápolása, fejlesztése és továbbadása a nemzeti kisebbségek és az azokhoz tartozó személyek elidegeníthetetlen egyéni és kollektív joga.

A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyeknek joguk van arra, hogy nemzeti kultúrájuknak és szokásaiknak megfelelően nyilvánosan kifejezzék hagyományait.

A nemzeti kisebbségeknek és a nemzeti kisebbségekhez tartozóknak joguk van arra, hogy őrizték, kinyilvánítsák és fejlesszék kulturális sajátosságaikat, azok minden formájában és tartalmában.

Az állam külön törvénnyel, s a vállalt nemzetközi kötelezettségekkel összhangban védi a nemzeti kisebbségek kulturális örökségét és műemlékeit.

Nemzeti és etnikai sajátosságaik megőrzésének és fejlesztésének érdekében a nemzeti kisebbségekhez tartozóknak joguk van külön művelődési, művészeti és tudományos intézményeket, egyesületeket és társaságokat alapítani a kulturális és művészeti élet minden területén.

Az előző bekezdésben említett intézmények, egyesületek és társaságok a tevékenységükben önállóak. Az állam részt fog venni azoknak az egyesületeknek és társaságoknak a pénzelésében, amelyeknek alapítója, illetve társalapítója.

Az ennek a tézisnek az 5. bekezdésében említett intézmények, egyesületek és társaságok ösztönzése és támogatása céljából külön alapítványokat lehet létesíteni.

11. tézis

ANYANYELVŰ OKTATÁS AZ ISKOLÁSKOR ELŐTTI, AZ ÁLTALÁNOS ISKOLAI ÉS A KÖZÉPISKOLAI OKTATÁSBAN

A nemzeti kisebbségekhez tartozóknak, akiknek nem a szerb nyelv az anyanyelvük, az egységes közoktatási rendszer keretében joguk van az iskoláskor előtti, az általános iskolai és a középiskolai anyanyelvű oktatásra.

Ha e törvény meghozatalának időpontjában a tézis 1. bekezdésében említett nemzeti kisebbségekhez tartozók anyanyelvén nem folyik oktatás a közoktatási rendszer keretében, az állam köteles megteremteni az anyanyelvű oktatás feltételeit, addig pedig az illető nemzeti kisebbséghez tartozók számára biztosítani a kétnyelvű oktatást, vagy a nemzeti kultúra elemeit is magában foglaló anyanyelv tanulását.

A tézis 1. és 2. bekezdésében említett jogok érvényesítésében törvény írhatja elő a tanulók létszámának az e jogok érvényesítéséhez szükséges meghatározott minimumát. Ez a szám a nemzeti kisebbségekhez tartozók esetében nem lehet nagyobb annál a meghatározott általános minimumnál, amit a szerb nyelven tanuló diákok számát illetően követelnek meg azokban a helységeken, ahol a szerb és a crnagorai nemzethez tartozók kisebbségben vannak.

A nemzeti kisebbségekhez tartozók anyanyelvű oktatása nem zárja ki a szerb nyelv kötelező tanulását.

Az illető nemzeti kisebbség követeléseitől függően a nemzeti kisebbséghez tartozók anyanyelvű oktatása vagy külön iskoláskor előtti intézményekben és iskolákban, vagy pedig többnyelvű iskoláskor előtti intézményekben és iskolákban, külön szervezeti egységekben vagy tagozatokon szervezhető meg. A külön iskoláskor előtti intézmények és iskolák létesítését feltételezheti a tanulók minimálisan szükséges létszáma, ez azonban nem lehet nagyobb annál a minimális létszámnál, amit a szerb tannyelvű iskolák esetében követelnek meg.

12. tézis

FŐISKOLAI ÉS FELSŐFOKÚ OKTATÁS

A nemzeti kisebbségeknek a 11. tézis értelmében folyó anyanyelvű oktatásának szükségleteire a főiskolai és felsőfokú oktatás keretében az állam egyetemi karokat és tanszékeket biztosít, amelyeken vagy a nemzeti kisebbségek nyelvén, vagy pedig kétnyelvű oktatás keretében képezik ki az általános és középiskolai nevelőket, tanítókat és tanárokat.

Az ennek a tézisnek az 1. bekezdésében említett főiskolai és felsőoktatás mellett az egyetemi karok megszervezik a kisebbségi nyelvi lektorátusokat,

amelyeken a nemzeti kisebbségekhez tartozó egyetemi hallgatók anyanyelvükön is elsajátíthatják a szakkifejezéseket.

Az állam szorgalmazni fogja a nemzetközi együttműködést is, hogy a nemzeti kisebbségekhez tartozók számára lehetővé tegye külföldön az anyanyelvű tanulást, s az így szerzett diploma elismertetését.

13. tézis

TANTERV ÉS ÓRATERV

A 11. tézisben említett anyanyelvű oktatás tanterve és óraterve a társadalomtudományi tantárgyak esetében a nemzeti tartalmakra vonatkozó résznek legalább a felében az adott nemzeti kisebbség történelmét, művészetét és kultúráját tartalmazza.

Az ennek a törvénynek a 11. tézisében említett nemzeti kisebbségi anyanyelvű, kétnyelvű, vagy a nemzeti kultúra elemeit tartalmazó anyanyelvi oktatás tantervének és óratervének a kidolgozásában kötelezően részt vesz az illető nemzeti kisebbség nemzeti tanácsa, amelynek az egyetértése nélkül a program nem fogadható el.

Amennyiben a 2. bekezdésben említett nemzeti tanács köztestületei a tantervhez és az óratervhez nem adják beleegyezésüket, ellenzésük felfüggesztő vétőjellel bír, a jogvitában pedig az illetékes bíróság hoz végleges döntést.

Ha az adott nemzeti kisebbségnek nincs nemzeti tanácsa, az adott nemzeti kisebbség szakmai szervezeteinek és egyesületeinek a véleményét kell kikérni.

A szerb tannyelvű oktatási intézmények és iskolák tanterveinek és óraterveinek, a nemzeti kisebbségek iránti tolerancia ösztönzése céljából, tartalmazniuk kell olyan tananyagot, amely magában foglalja a nemzeti kisebbségek történelmére, kultúrájára és helyzetére vonatkozó ismereteket, továbbá a kölcsönös toleranciát és együttélést ösztönző más tartalmakat. Azokon a területeken, amelyeken a nemzeti kisebbség nyelve hivatalos használatban van, a szerb tannyelvű oktatási intézmények és iskolák tantervének és óratervének tartalmaznia kell a nemzeti kisebbség nyelvének tanulását is.

14. tézis

OKTATÁSI MAGÁNINTÉZMÉNYEK

A nemzeti kisebbséghez tartozó személyeknek joguk van oktatási magánintézményeket, -iskolákat és -egyetemeket alapítani, amelyekben a nemzeti kisebbség nyelvén folyó vagy kétnyelvű oktatást szerveznek meg.

Az e törvény 1. bekezdésében említett intézmények alapításának és működésének feltételeit törvény szabályozza.

Amennyiben az e tézis 1. bekezdésében említett oktatási intézmények és iskolák a 11. tézisben említett, a nemzeti kisebbség nyelvén folyó oktatást a helyi önkormányzat olyan egységében biztosítják, ahol az egységes közoktatási rendszer keretében nem folyik oktatás az adott nemzeti kisebbség nyelvén, az állam köteles az ilyen oktatási intézményeket pénzügyileg segíteni.

15. tézis
A NEMZETI KISEBBSÉGEK NYELVÉN FOLYÓ OKTATÁS
PÉNZELLÁTÁSA

A nemzeti kisebbség nyelvén folyó oktatás és nevelés pénzellátásához, a tanulók számát tekintve és egy főre átszámítva, az állam szabály szerint nagyobb eszközöket különít el, mint a szerb nyelven folyó oktatásnál, az ilyen fajta oktatás és nevelés objektíven nagyobb költségei miatt.

A nemzeti kisebbségek anyanyelvű oktatásának pénzellátásában hazai és külföldi szervezetek, alapítványok és magánszemélyek is részt vehetnek.

A 2. bekezdésben említett pénz- és más adományok esetében az állam meghatározott adókedvezményeket vagy adómentességet biztosít.

A kis létszámú nemzeti kisebbségeknek, valamint azoknak a nemzeti kisebbségeknek az esetében, amelyekre a 3. tézis 4. bekezdése vonatkozik, továbbá azoknak a helyi önkormányzati egységeknek az esetében, amelyekben több nemzeti kisebbség van, az anyagi lehetőségekhez mérten az állam igyekszik nagyobb összegeket elkülöníteni.

Az előző bekezdésben említett helyi önkormányzati egységek esetében az állam csökkentheti az állami költségvetésben való részvételük százalékarányát, azzal, hogy az így felszabaduló eszközöket kötelesek céleszközként a nemzeti kisebbségek oktatásának pénzellátására fordítani.

16. tézis
A NEMZETI SZIMBÓLUMOK HASZNÁLATA

A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek számára szavatolt a nemzeti szimbólumok használata, ami magában foglalja a saját nemzeti szimbólumokról való szabad döntéshozatalt is.

Azokon a területeken, amelyeken a nemzeti kisebbség nyelve hivatalos használatban van, vagy a nemzeti kisebbség százalékaránya az összlakosság létszámában a legutóbbi népszámlálás adatai szerint eléri a 20%-ot, a helyi önkormányzat döntése alapján az illető nemzeti kisebbség nemzeti szimbólumait az állami ünnepek és az illető nemzeti kisebbség ünnepei alkalmával használni lehet a helyi önkormányzat, valamint a helyi önkormányzat által alapított közvállalatok és intézmények épületein és helyiségeiben.

Az e tézis 2. bekezdésében említett területeken a szövetségi szervek épületein és helyiségeiben a nemzeti kisebbségek nemzeti szimbólumai a felhatalmazott személy döntése alapján használhatók az állami ünnepek és az illető nemzeti kisebbség ünnepei alkalmával.

Amennyiben az e tézis 2. és 3. bekezdésében említett középületeken és hivatali helyiségekben használják a nemzeti kisebbség nemzeti szimbólumait, azokat kötelezően a JSZK, illetve a tagköztársaság állami szimbólumainak a párhuzamos, egyidejű használatával és kitévésével lehet használni.

17. tézis
A NEMZETI KISEBBSÉGEK ANYANYELVŰ
TÖMEGTÁJÉKOZTATÁSI ESZKÖZEI ÉS MŰVELŐDÉSI
INTÉZMÉNYEI

A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyeknek joguk van az anyanyelvükön történő teljes és tárgyilagos tájékoztatásra, beleértve az információknak

és eszméknek a sajtó és más tömegtájékoztatási eszközök útján történő nyilvánítását, fogadását, küldését és cseréjét.

Az állam az általa alapított rádió- és tévéállomások műsoraiban tájékoztató jellegű tartalmakat biztosít a nemzeti kisebbségek nyelvén, de külön rádió- és tévéállomásokat is alapíthat, amelyek a nemzeti kisebbségek nyelvén sugároznának műsorokat.

Az illető nemzeti kisebbség nyelvén előirányzott adásidő tartamának és minőségének állami, körzeti és helyi szinten arányban kell lennie a nemzeti kisebbség létszámával és koncentrációjával.

A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyeknek joguk van arra, hogy anyanyelvű tömegtájékoztatási eszközöket alapítsanak és tartsanak fenn. Az elektronikus tömegtájékoztatási eszközökre vonatkozó jogszabályoknak objektív és hátrányos megkülönböztetés nélküli mércéken kell alapulniuk.

Biztosítani kell a nemzeti kisebbségek nyelvén működő magán- és köztulajdonban levő tömegtájékoztatási eszközök függetlenségét. A nemzeti kisebbségek nyelvén műsort sugárzó köztulajdonú tömegtájékoztatási eszközök vezetőségébe be kell vonni a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyeket.

Amennyiben a helyi önkormányzat többnemzetiségű egységében eszközöket különítenek el a polgárok nyilvános tájékoztatására, akkor ezt a tevékenységet biztosítani kell a kisebbség nyelvén is, a kisebbségnek az önkormányzati egység összalakosságában való százalékarányával összhangban.

NEGYEDIK RÉSZ *HATÉKONY RÉSZVÉTEL A HATALMI ÉS IGAZGATÁSI* *SZERVEKBEN A SAJÁTOS SÁG KÉRDÉSEIRŐL VALÓ* *DÖNTÉSHOZATALBAN*

18. tézis SZÖVETSÉGI KISEBBSÉGI TANÁCS

A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek nemzeti, etnikai, vallási, nyelvi és kulturális sajátosságainak megőrzése, fejlesztése és védelme érdekében, továbbá az alkotmányban és e törvényben megállapított jogaik érvényesítése céljából meg kell alakítani a Nemzeti Kisebbségek Jogainak Védelmével Foglalkozó Szövetségi Tanácsot (a továbbiakban: Tanács).

A Tanács tagjait a Szövetségi Képviselőház választja meg.

A Tanács tagjelöltjeit a nemzeti kisebbségek nemzeti tanácsai javasolják. Minden nemzeti kisebbségnek egy képviselője lesz a Tanácsban.

Amennyiben a nemzeti kisebbség nem alakított nemzeti tanácsot, illetve ha a nemzeti tanács nem javasolt tagjelöltet a Tanácsba, a Szövetségi Képviselőház az illető nemzeti kisebbség politikai pártjai, szervezetei vagy egyesületei által javasolt jelöltek közül választja meg a Tanács tagját.

A Tanácsnak hivatalból állandó tagjai: a JSZK elnöke, a kisebbségi jogok biztosa, az igazságügyi miniszter, a külügyminiszter, a belügyminiszter és a szövetségi tájékoztatási miniszter.

A Tanács munkájában szükség szerint, a Tanács döntése alapján más állami szervek képviselői és tudósok is részt vesznek.

A Tanács évente legalább egyszer ülésezik. A Tanács mindig a tagok 1/3-ának kérelmére ülésezik.

A Tanács munkáját a JSZK elnöke irányítja.

A Tanács hatáskörébe tartozik:

- a nemzeti kisebbségek helyzetét és jogait befolyásoló jogszabályok javaslatainak és tervezeteinek a megvitatása,
- a nemzeti kisebbségek jogainak érvényesítéséről szóló beszámolók megvitatása,
- a nemzeti kisebbségek helyzetével kapcsolatos időszerű kérdéseknek a megvitatása,
- a nemzeti kisebbségek jogairól szóló jogszabályok végrehajtásának és alkalmazásának a megvitatása,
- a nemzeti kisebbségek helyzetének javítására irányuló intézkedések és tevékenységek előterjesztése,
- a nemzetek közötti esetleges feszültségek kiküszöbölésére irányuló intézkedések és tevékenységek előterjesztése.

19. tézis

A NEMZETI KISEBBSÉGEK NEMZETI TANÁCSAI

A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek a kisebbségi önkormányzat köztestületeiként nemzeti tanácsokat választhatnak.

A nemzeti tanács jogi személy.

A nemzeti tanács az alkotmánnyal és a törvénnyel összhangban meghozza az alapszabályát.

A megválasztott nemzeti tanácsok jegyzékét az illetékes szövetségi szerv vezeti.

Az 1. bekezdésben említett köztestületek a meghatározott nemzeti kisebbséget képviselik a nemzeti kisebbség nyelvének hivatalos használatához, anyanyelvű oktatásához és tájékoztatásához, valamint kultúrájához fűződő kérdésekben, részt vesznek a döntéshozatal folyamatában, vagy határoznak ezekben a kérdésekben, továbbá ezekhez szükséges intézményeket alapítanak vagy másokkal együtt hoznak létre.

Az államnak, a területi autonómiának vagy a helyi önkormányzat egységének a szervei az ennek a tézisnek az 5. bekezdésében említett kérdésekkel kapcsolatos döntéshozatalban kötelesek kikérni az 1. bekezdésben említett köztestületek véleményét.

Az 1. bekezdésben említett köztestületek a 6. bekezdésben foglalt hatalmi szervekhez fordulhatnak mindazon kérdések kapcsán, amelyek közvetlenül befolyásolják az illető nemzeti kisebbség jogait és helyzetét, az említett hatalmi szervek pedig kötelesek ezt a kérdést napirendre tűzni és három hónapon belül választ adni.

Az 5. bekezdésben említett területekre vonatkozó némely meghatalmazásokat közvetlenül ezekre a köztestületekre kell átruházni, az államnak pedig biztosítania kell az ezen illetékességek végzéséhez szükséges pénzeszközöket.

Az 8. bekezdésben említett illetékesség természete és terjedelme többek között a nemzeti tanács követeléseitől függ.

A NEMZETI TANÁCSOK MEGVÁLASZTÁSÁNAK SZABÁLYAI

19. a tézis

A nemzeti kisebbségek nemzeti tanácsait négyéves megbízási időszakra választják elsősorban a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek külön választói névjegyzékei alapján.

A nemzeti kisebbség nemzeti tanácsának megválasztásához szükséges külön választói névjegyzéket abban az esetben készítik elő, ha azt a nemzeti kisebbség szervezeti és egyesületei követelik az illetékes szövetségi minisztériumtól, s ezt a követelést a legutóbbi népszámlálás adatai szerint az illető nemzeti kisebbséghez tartozó nagykorú állampolgároknak legkevesebb 10%-a írásban támogatja, az ennek a törvénynek a hatályba lépésétől számított három hónapon belül.

A nemzeti tanács tagjainak a külön választói névjegyzékek alapján történő választását a proporcionalis választási rendszer szerint szervezik meg.

A nemzeti tanácsok választását legkésőbb a külön választói névjegyzék elkészítésére vonatkozó jogerős követelés átadásától számított egy éven belül meg kell tartani, ha a választói névjegyzékre a legutóbbi népszámlálás adatai szerint az illető nemzeti kisebbséghez tartozó, szavazati joggal rendelkező összes személynek legalább 1/3-a feliratkozik.

Amennyiben a külön választói névjegyzékre az ennek a törvénynek a hatályba lépésétől számított egy éven belül nem iratkozik fel a legutóbbi népszámlálás adatai szerint az illető nemzeti kisebbséghez tartozó, szavazati joggal rendelkező személyek 1/3-a, a nemzeti tanácsot elektorok útján választják meg ezzel a törvénnyel összhangban.

A nemzeti kisebbség külön választói névjegyzékére feliratkozhat a JSZK-nak az illető nemzeti kisebbséghez tartozó minden nagykorú állampolgára, amennyiben ezt írásban kéri, s ha az illető nemzeti kisebbséghez tartozónak vallja magát.

A külön választói névjegyzékek vezetésére, a külön választói névjegyzékek alapján történő szavazás szabályaira és megszervezésére vonatkozó közelebbi jogszabályokat a szövetségi kormány fogja rendelettel szabályozni az ennek a törvénynek a hatályba lépésétől számított három hónapon belül.

19. b tézis

Amennyiben a szövetségi minisztérium a 19. a tézis 2. bekezdésében feltüntetett határidőn belül nem kapja meg a nemzeti kisebbség külön választói névjegyzékének elkészítésére vonatkozó jogerős követelést, illetve a 19. a tézis 5. bekezdésében említett esetben a nemzeti tanácsot a nemzeti kisebbség elektori közgyűlése által választják meg.

Arra, hogy elektor legyen, joga van a JSZK, a tagköztársaság és az autonóm tartomány képviselőháza minden képviselőjének és a helyi önkormányzati egység képviselő-testülete minden tanácsnokának, akit a nemzeti kisebbség politikai pártjának jelöltjeként választottak meg.

Az e tézis 2. bekezdésében említett személyeken kívül elektor lehet a helyi önkormányzati egység képviselő-testületének minden tanácsnoka, akit a polgárok csoportjának jelöltjeként választottak meg, de a nemzeti kisebbséghez tartozónak vallja magát, s legkésőbb tanácsnökká választásának időpontjától

tagja a nemzeti kisebbség valamelyik politikai pártjának, szervezetének vagy egyesületének.

A nemzeti tanácsot csak akkor lehet megválasztani, ha az elektori közgyűlésen legkevesebb tíz elektor részt vesz.

19. c tézis

Amennyiben a nemzeti tanácsot nem lehet megalakítani az elektorok nem kielégítő száma miatt, a nemzeti tanács választási elektorait a következő módon választják meg:

Arra, hogy elektor legyen, joga van minden állampolgárnak, aki az illető nemzeti kisebbséghez tartozónak vallja magát, s a jelöltetését az illető nemzeti kisebbségnek legkevesebb 200 szavazati joggal rendelkező tagja támogatja, vagy pedig az illető nemzeti kisebbség egyik nemzetiségi szervezete vagy egyesülete jelöli.

19. d tézis

Az elektorok közgyűlése a határozatokat a jelen levő elektorok szavazattöbbségével hozza meg.

Az elektori közgyűlés az alapszabály szerint működik, amit az illetékes szövetségi minisztérium dolgoz ki, s amely az elektori közgyűlést is szervezi.

Az elektori közgyűlés a jelen levő elektorok szavazattöbbségével dönt.

19. e tézis

Minden elektornak joga van két jelöltet javasolni a nemzeti tanácsba, a jelölteket pedig egységes választási listára teszik.

A nemzeti tanács tagjelöltje a JSZK minden olyan állampolgára lehet, akinek szavazati joga van.

A nemzeti tanács tagjait titkos szavazással választják meg, a listán levő három jelölt nevének a bekarikázásával.

A jelölteket a kapott szavazatok száma alapján rangsorolják, s azt a jelöltet választják meg, aki több szavazatot kapott a nemzeti tanács összes tagjának megválasztásától.

20. tézis

SZÖVETSÉGI NEMZETI KISEBBSÉGI ALAP

Megalakul a Nemzeti Kisebbségek Helyzetének Javításával és Kultúrájának Fejlesztésével Foglalkozó Szövetségi Alap (a továbbiakban: Alap).

Az Alap a költségvetési eszközökből pénzeli a nemzeti kisebbségek helyzetének javításához és kulturális alkotótevékenységének fejlesztéséhez szükséges tevékenységeket és projektumokat.

A szövetségi kormány rendeleteket hoz, amelyekben meghatározza az Alap összetételét és tevékenységét.

21. tézis

A KÖZÉLETBEN VALÓ KÉPVISELET ÉS RÉSZVÉTEL

A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyeknek joguk van arra, hogy részt vegyenek a közéletben, s hogy hozzáférjenek minden közhatalmi és közzolgálati szervhez bármilyen hátrányos megkülönböztetés és korlátozás nélkül.

A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyeknek joguk van arra, hogy politikai szervezeteket és pártokat alapítsanak.

A választási törvény, a választási egységekről szóló törvény vagy az állami szervek határozata sem tartalmaz olyan rendelkezést, amely a kisebbségeket hátrányosan megkülönböztetné képviselőiknek a képviseleti testületekbe való bejutásához szükséges mércék megállapításakor.

Alternatív 4. bekezdés:

A választási törvény biztosítja a nemzeti kisebbségeknek a JSZK, a tagköztársaság és az autonóm tartomány képviselőházában való képviseletét.

A teljes fokú egyenjogúság érvényesítése céljából a nemzeti kisebbségek számára szavatolni kell a közszolgálatokban, az állami szervezetekben és a helyhatósági szervezetekben, a rendőrséget is ideszámítva, a megfelelő képviseletjogát.

Az állami szervezetekben, közszolgálatokban és a helyi önkormányzatokban való munkaviszony létesítésekor kötelezően gondot kell viselni a lakosság nemzetiségi összetételéről, és azon nyelv ismeretének szükségességéről, amelyen a szerv vagy szolgálat területén beszélnek.

ÖTÖDIK RÉSZ

A KISEBBSÉGI JOGOK ÉS SZABADSÁGOK VÉDELME

22. tézis

A KISEBBSÉGEK JOGAINAK ÉS SZABADSÁGÁNAK MEGSÉRTÉSE TÖRVÉNYELLENES ÉS BÜNTETENDŐ

Büntetendő minden olyan cselekmény, amely megsérti a nemzeti kisebbségeknek a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság alkotmányában, a nemzetközi jog rendelkezéseiben, az ebben a törvényben, vagy a kisebbségek életére jelentős kérdéseket szabályozó törvényekben szavatolt jogait és szabadságait.

A bűncselekmények és szabálysértések fajtáit, valamint az elkövetésükért járó büntetést törvény szabályozza.

23. tézis

A KISEBBSÉGI JOGOK BIZTOSA (OMBUDSMAN)

A nemzeti kisebbségek jogaival és szabadságaival kapcsolatos törvények és politika végrehajtásának figyelemmel kísérése, valamint jogaik védelme céljából létre kell hozni a nemzeti kisebbségi jogok biztosának (ombudsman) intézményét (a továbbiakban: Biztos).

A Biztos a Szövetségi Képviselőház nevezi ki négyéves időszakra a szövetségi kormány javaslata alapján a legtekintélyesebb jogászok sorából.

Hivatalból a Biztos tagja a Nemzeti Kisebbségek Szövetségi Tanácsának.

A Biztos nem végezhet más közéleti, sem hivatásos tevékenységet.

A Biztos szövetségi képviselőként anyagi és eljárási mentelmet élvez. A Biztos mentelmi jogáról a Szövetségi Képviselőház dönt.

A Biztosnak meghatalmazása van a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek jogaival kapcsolatos panaszok fogadására, valamint a panaszokkal és a nemzeti kisebbségek jogaival kapcsolatos adatgyűjtésre.

Az összes állami szerv és közintézmény köteles együttműködni a Biztossal, és a rendelkezésére bocsátani az általa kért adatokat és információkat.

A Biztosnak felhatalmazása van, hogy a nemzeti kisebbségek jogainak megsértése esetén bírósági eljárást indítson a nemzeti kisebbségek jogvédelme érdekében a (szövetségi) bíróságnál.

A Biztos az állami szervek részéről foganatosítandó intézkedéseket és tevékenységet javasol a nemzeti kisebbségek jogvédelme érdekében.

A Biztos a nemzeti kisebbségek helyzetéről, a saját tevékenységéről, valamint a nemzeti kisebbségek jogainak érvényesítéséről és megsértéséről évi jelentést terjeszt be a Szövetségi Képviselőháznak.

A helyzetével, mentelmi jogaival, keresetével és privilégiumaival kapcsolatos, törvényben nem szabályozott kérdésekben a Biztos ki van egyenlítve a Szövetségi Bíróság bírójával.

24. tézis

A NEMZETI ÖSSZETÉTEL MESTERSÉGES MEGVÁLTOZTATÁSÁNAK TILALMA

Azokon a területeken, ahol nemzeti kisebbségek élnek, tilos minden olyan cselekmény vagy intézkedés, amely azzal a következménnyel járhat, hogy mesterségesen megváltoztatja az azon a területen élő lakosság nemzetiségi összetételét.

Tilos a területi egységek adminisztratív határainak minden olyan megmevívítése, ami lehetetlenné tenné, vagy megnehezítené a nemzeti kisebbségekhez tartozók jogainak érvényesítését és élvezését.

25. tézis

BÍRÓSÁGI JOGVÉDELEM

Az e törvényben foglalt jogaik védelme érdekében a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek, illetve a 19. és a 23. tézisben említett testületek panaszt nyújthatnak be a köztársasági törvénnyel meghatározott illetékes bírósághoz.

Az ezzel a törvénnyel meghatározott jogok védelmére vonatkozó követelésekkel kapcsolatosan a jogsértés fajtájától függően alkalmazzák a peres eljárás (büntető-, perrendtartási, igazgatási és más eljárás) szabályait.

A nemzeti kisebbségek jogainak megsértése jogi alapot nyújt a nem anyagi kárnak az illetékes perbíróságon folytatott eljárás folyamán való követeléséhez.

HATODIK RÉSZ ÁTMENETI ÉS ZÁRÓRENDELKEZÉSEK

26. tézis

A 21. tézis 4. bekezdését öt éves időszakban fokozatosan kell alkalmazni.

27. tézis

A Nemzeti és Etnikai Közösségek Szövetségi Minisztériuma e törvény végrehajtása felett közigazgatási ellenőrzést gyakorol.

Belgrád, 2001. június 29.

KARTAG Nándor fordítása